

УДК 378.147.001;796.011.3–796.8

А. В. НАДУТИЙ,

викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2
Харківського національного університету внутрішніх справ;

В. В. СЕРГІЄНКО,

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2
Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0001-7563-3388>;

К. В. БУТЕНКО,

викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2
Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0002-4771-8883>

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПРИМУСУ КУРСАНТАМИ ХНУВС ПІД ЧАС ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нестабільна політична та економічна ситуація в Україні негативно впливає на суспільство. Суспільні негаразди в державі провокують громадян до протиправних дій, що у свою чергу змушує правоохоронців МВС України застосовувати до правопорушників (злочинців) комплекс превентивних заходів, які знаходяться в правовому полі та передбачені функціональними обов'язками, відпрацьованими у відповідності до законодавчих документі.

Ключові слова: курсанти, спеціальна фізична підготовка, заходи фізичного впливу, військовослужбовці, правоохоронці, педагогічні технології, науковий інструментарій, військово-прикладні навички.

Питання вирішення проблем реалізації комплексу заходів, спрямованих на створення умов ефективної протидії злочинності в Україні, продовжують залишатися гострими та актуальними. Про це свідчать чисельні випадки нападів на працівників МВС України, військовослужбовців Національної гвардії України (НГУ), які нерідко здійснюються із застосуванням холодної та вогнепальної зброї (вибухових пристроїв), що у свою чергу призводить до важких травм, поранень та навіть загибелі вище перелічених представників закону. Крім цього, під час виконання завдань покладених на правоохоронців МВС України нерідко доводиться застосовувати заходи поліцейського примусу, які в першу чергу захищають громадян від агресивно налаштованих осіб, а також дозволяють забезпечити у небезпечній ситуації власний самозахист.

Слід зазначити, що під час виконання завдань за призначенням покладених на працівників МВС України в умовах проведення операції об'єднаних сил (ООС) на сході України та в інших регіонах держави, нерідко застосовуються тактичні прийоми захоплення (знищення) противника, що у свою чергу вимагає від правоохоронців високої професійної підготовленості та надійного техніко-технічного арсеналу по застосуванню заходів поліцейського примусу.

На даний момент підготовка правоохоронців МВС України до ведення рукопашної сутички з правопорушником (злочинцем) має актуальне значення. Увага до службово-прикладного рукопашного бою структурних підрозділів МВС України викликана тим, що керівництво цими підрозділами розглядає навчання техніці та тактиці застосування заходів поліцейського примусу не лише, як ефективний засіб спеціальної фізичної підготовки, але і, як незамінний засіб психологічного загартування правоохоронців, виховання у них впевненості в собі, вмотивованої агресивності, сміливості і стійкості до дій в бойовій ситуації. Вище викладене вимагає від навчальних закладів освіти МВС України приділення

особливої уваги у напрямку удосконалення професійної підготовленості правоохоронців, складовою якої являється спеціальна фізична підготовленість, яка у свою чергу являється базою для розвитку та удосконалення техніки (тактики) службово-прикладного рукопашного бою (заходів поліцейського примусу).

Крім цього, також важливим являється організація різнопланової та ефективної підготовки курсантів – майбутніх офіцерів МВС України (НПУ), які в подальшому у відповідності до своїх посадових обов'язків будуть в системі професійної підготовки навчати свій підлеглий особовий склад вірному застосуванню заходів поліцейського примусу у відповідності до специфіки покладених на правоохоронців службово-бойових завдань.

На сучасному етапі реформування системи МВС України застарілість методичного аспекту застосування заходів поліцейського примусу у вищих навчальних закладах освіти МВС України, які готують майбутніх офіцерів вимагає змін існуючої методики підготовки особового складу, а пошук сучасних педагогічних технологій (моделей) підготовки правоохоронців із урахуванням вище викладеного, являється пріоритетним напрямом наукових досліджень.

Дослідження виконано у відповідності до плану науково-дослідної роботи і дослідно-конструкторських робіт кафедри спеціальної фізичної підготовки ХНУВС, на 2017–2019 рр., та Зведеного плану НДР і ДКР (РК) Українського інституту науково – технічної і економічної інформації (шифр «Модель-РБ», номер держреєстрації 0108U007536).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений аналіз науково-методичної літератури у напрямку удосконалення методів та способів застосування заходів фізичного впливу представниками силових структур України, анкетування провідних фахівців єдиноборств, результати попередніх науково-дослідних робіт [4] даної спрямованості, власний бойовий та педагогічний досвід, підтверджують необхідність постійного удосконалення техніки та тактики застосування прийомів рукопашного бою правоохоронцями МВС України.

Під час моніторингу науково-методичної літератури нашу увагу привернули роботи: С. В. Лещені [3], О. А. Моргунова [5], С. А. Антоненка [6], О. А. Ярещенка [7], у даних наукових роботах викладені основи методики розвитку та удосконалення прийомів рукопашного бою та базові положення застосування заходів поліцейського примусу правоохоронцями МВС України. Однак слід зауважити, що у даних роботах недостатньо приділяється уваги розвитку основних фізичних якостей на етапі початкової підготовки.

Питанням удосконалення спеціальної фізичної підготовки (фізичної підготовки), базовій техніці застосування прийомів рукопашного бою працівниками МВС України присвячені наукові роботи: Ю. В. Вареньги [8], Д. О. Каратаєвої (Д. О. Миргород) [9], І. П. Закорка [10], О. А., Соколова, М. Г. Калюжного [11] та ін. У даних роботах відмічається високий методичний рівень викладання навчального матеріалу, що дозволяє викладачам – початківцям (курсантам та слухачам) якісно готуватися до практичних занять зі спеціальної фізичної підготовки.

Цікавими та унікальними на нашу думку являються навчальні посібники авторських колективів: О. В. Хацаюка, О. А. Гаркавого, К. В. Ананченка та ін. [12], О. А. Ярещенка, а В. О. Артем'єв, В. В. Сергієнка [13]. Дані навчальні посібники деталізують зміст проходження навчальних дисциплін: «ФВ та МФП» в НАНГУ, а також «Спеціальна фізична підготовка» (СФП) в ХНУВС, які забезпечують розвиток у правоохоронців МВС України необхідний рівень фізичної підготовленості до виконання завдань за призначенням. Не дивлячись на повноту викладеного матеріалу, у вище вказаних навчальних посібниках недостатньо приділяється уваги спортивним та рухливим іграм, які в свою чергу являються відмінним засобом розвитку спритності, сприяють зняттю емоційної напруги, а також згуртовують курсантів-правоохоронців.

З метою ефективної розробки нової педагогічної технології, спрямованої на удосконалення заходів поліцейського примусу курсантами-правоохоронцями були проаналізовані наукові праці відомих теоретиків галузі єдиноборств таких, як: А. В. Гаськова

[14], Т. Р. Касьянова та С. А. Іванов-Катанського [15], І. І. Аліханова [16]. Дані наукові роботи розкривають основні складові методики організації навчання в різних видах єдиноборств. У відповідності до догматичних істин викладених у вище зазначених роботах, в подальшому було розроблено поетапний план удосконалення індивідуального технічного рівня з рукопашної підготовки (техніки та тактики заходів поліцейського примусу) курсантів експериментальної групи.

Питанням застосування сучасних технічних засобів навчання під час навчально-тренувальних занять з єдиноборств, що приємливо для застосування в системі професійної освіти курсантів-правоохоронців викладено в роботах: А. М. Лапутіна [17], В. В. Лялька [18]. У відповідності до методичних та практичних рекомендацій наведено у вище зазначених науково-методичних джерелах, на всіх етапах педагогічного експерименту ми ефективно застосували власний науковий інструментарій, що у свою чергу позитивно вплинуло на технічну підготовленість представників експериментальної групи з техніки застосування заходів поліцейського примусу.

Під час аналізу архівних науково-методичних матеріалів, нашу увагу привернули роботи «класиків» галузі єдиноборств, а саме: Г. П. Пархомовича [19], Д. Л. Рудмана [20], А. А. Харлампієва [21] та інш. У даних виданнях в легкій та доступній формі розкриті основні складові опанування технікою обраного виду єдиноборств, які прийняті на озброєння системи МВС України, і які на даний момент складають основний базовий технічний заходів поліцейського примусу.

Не дивлячись на значну кількість робіт даного напрямку досліджень, питанням розробки сучасної педагогічної технології спрямованої на удосконалення техніки застосування заходів поліцейського примусу курсантів-правоохоронців МВС України з акцентованим впливом технічного арсеналу бойового розділу боротьби самбо у сполученні із використанням сучасних технічних засобів навчання в системі фізичного виховання нами не виявлено.

Формулювання цілей статті – дослідити ефективність застосування сучасних педагогічних технологій спрямованих на удосконалення техніки застосування заходів поліцейського примусу курсантами старших курсів ХНУВС під час вивчення дисципліни «Спеціальна фізична підготовка».

Для досягнення поставленої перед нами мети планувалося вирішити наступні **цілі дослідження**:

- провести аналіз стану та науково-теоретичних передумов удосконалення техніки службово-прикладного рукопашного бою військовослужбовців ЗСУ, НГУ, СБУ та працівників МВС України (схожих закордонних військових формувань та силових структур із правоохоронними функціями) в процесі спеціальної фізичної підготовки (бойової підготовки);

- дослідити ефективність існуючої системи розвитку та удосконалення техніки та тактики застосування заходів поліцейського примусу курсантами – правоохоронцями МВС України в системі професійної освіти;

- апробувати сучасну методику (технічні засоби навчання, педагогічні технології) спрямовані на розвиток та удосконалення техніки та тактики застосування заходів поліцейського примусу в процесі проходження дисципліни «Спеціальна фізична підготовка»;

- відпрацювати план подальшої розробки сучасної бойової моделі розвитку та удосконалення техніки застосування заходів поліцейського примусу курсантів ХНУВС (курсантів ВНЗ освіти МВС України).

Педагогічний експеримент передбачав використання наступних методів дослідження: аналіз спеціальної науково-методичної літератури (Інтернет-джерел), документів та архівних матеріалів; педагогічне спостереження; інструментальні методи дослідження; контрольний метод; експертна оцінка; методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою визначення ефективності розробленої педагогічної технології спрямованої на удосконалення техніки застосування

заходів поліцейського примусу курсантами старших курсів ХНУВС під час вивчення дисципліни «СФП» нами було проведено педагогічний експеримент.

Педагогічний експеримент проводився на навчально-матеріальних базах: Харківського національного університету внутрішніх справ, ХОО фізкультурно-спортивного товариства «Динамо» України та центрах бойової підготовки військових частин НГУ в період з 15 серпня 2017 р. по 10 квітня 2019 р., у якому прийняли участь курсанти факультету № 2 ХНУВС (n=42, вік досліджуваних 20–23 років). Слід також зазначити, що всі курсанти дали згоду на участь у педагогічному експерименті.

Педагогічний експеримент проводився у відповідності до заздалегідь розробленого плану, який крім основного напрямку дослідження передбачав суворе дотримання етичних норм та вимог заходів попередження травматизму під час практичних занять з дисципліни «СФП». Досліджуваних курсантів було розподілено на експериментальну групу Ег (n=21) та контрольну групу Кг (n=21). На початку педагогічного експерименту досліджувані дані груп за рівнем розвитку техніки застосування заходів поліцейського примусу достовірно не відрізнялися ($P > 0.05$).

Під час педагогічного експерименту досліджувані курсанти Кг використовували традиційну методику розвитку та удосконалення техніки застосування заходів поліцейського примусу передбачених робочою програмою навчальної дисципліни «СФП». Крім цього, додатково проводилися консультації під керівництвом викладачів закріплених за навчальними групами, які входять до складу контрольної групи з техніки та тактики застосування вище зазначених фізичних заходів. Слід також зазначити, що понад 28 % досліджуваних курсантів відвідували секції з єдиноборств, які працюють в ХНУВС (боротьба самбо, рукопашний бій, універсальний бій, дзюдо, кікбоксинг та інш.).

У відповідності до розпорядку дня затвердженого ректором ХНУВС з курсантами як Кг, так і Ег проводилася спортивно-масова робота, яка крім розвитку та удосконалення основних фізичних якостей (сили, витривалості, швидкості) також передбачала розвиток та удосконалення техніки застосування заходів поліцейського примусу. Важливим являється і той факт, що досліджувані курсанти Ег та Кг додатково проводили тренування техніки застосування заходів поліцейського примусу під час практичних інструктажів перед заступанням на службу, а також в умовах чергування.

У свою чергу представники Ег додатково використовували педагогічну технологію (надалі «Технологія») спрямовану на удосконалення техніки застосування заходів поліцейського примусу досліджуваними вище зазначеної категорії в процесі вивчення дисципліни «СФП». Слід зазначити, що дана «Технологія» передбачала використання сучасного наукового інструментарію, а саме ВКС «Katsumoto».

Розроблена «Технологія» впроваджувалась упродовж двох етапів (двох навчальних років). На першому етапі (серпень 2017 р. – вересень 2018 р.) курсантами в рамках самостійної роботи вивчалися керівні документи з організації спеціальної фізичної підготовки в МВС України, а також проводився моніторинг науково-методичної літератури з єдиноборств [5, 9, 14, 16, 19], зокрема з боротьби самбо [20, 21]. Крім цього, було проведено вхідний контроль рівня сформованості технічного арсеналу заходів поліцейського примусу. У відповідності до результатів вхідного контролю, в години самостійної роботи під керівництвом досвідчених викладачів були проведені навчально-тренувальні заняття по застосуванню заходів поліцейського примусу. Вище зазначені практичні заняття проводилися з метою набуття досліджуваними курсантами необхідного для старшого року навчання рівня сформованості технічного арсеналу службово-прикладного рукопашного бою (РБ), що не суперечить керівним документам з організації спеціальної фізичної підготовки в МВС України. Слід зауважити, що під час даних занять періодично (2 рази на тиждень упродовж першого етапу педагогічного експерименту) використовувалася ВКС «Katsumoto», за допомогою якої безпосередньо після виконання навчально-тренувальних завдань з РБ вносилися індивідуальні корективи у техніку виконання прийомів досліджуваного виду єдиноборства.

Паралельно із систематичним відпрацюванням технічних прийомів боротьби самбо (бойовий розділ), курсантам Ег в години самостійної роботи демонструвалися навчально-методичні фільми, які розкривають основні складові розвитку та удосконалення прикладних навичок рукопашного бою, а також навчальні фільми з методики навчання прийомам рукопашного бою.

Упродовж другого етапу педагогічного експерименту (вересень 2018 р. – січень 2019 р.) під час практичних занять з «СФП» використовувалася ВКС «Katsumoto», а також технічний арсенал бойового розділу боротьби самбо. Навчально-тренувальні заняття із акцентованим використанням техніки боротьби самбо (бойового розділу) будувалися за стандартною для даного єдиноборства методикою і передбачала проведення підготовчої, основної та заключної частин. Слід зазначити, що наприкінці основної частини заняття завжди проводилися навчально-тренувальні сутички за спрощеними правилами бойового розділу боротьби самбо. Крім цього, досліджувані курсанти упродовж останніх 10 хв основної частини заняття виконували комплекс спеціальних фізичних вправ та прийомів за системою кросфіт. Крім цього, щомісячно проводився контроль рівня володіння технікою рукопашного бою.

Під час наших досліджень, обов'язковою умовою реалізації поставлених перед нами завдань, було проведення постійного педагогічного контролю. Це дозволяло своєчасно вносити корективи у тренувальні програми досліджуваних курсантів та створювало вірну яву у тих, хто навчається про техніку службово-прикладного рукопашного бою.

Наприкінці педагогічного експерименту у відповідності до плану педагогічного експерименту було проведено контрольне заняття по перевірці рівня сформованості прикладних навичок та техніки застосування заходів поліцейського примусу з представниками досліджуваних груп (Ег та Кг, n=42).

Порівнюючи показники до та після використання запропонованої нами «Технології» встановлено, що результати отримані після педагогічного експерименту у досліджуваних групах суттєво підвищилися у порівнянні із вихідними даними і ці відмінності в основному достовірні (Ег, $P < 0,05$).

Висновки з даного дослідження. В результаті педагогічного експерименту проведено аналіз стану та науково-теоретичних передумов удосконалення техніки службово-прикладного рукопашного бою військовослужбовців ЗСУ, НГУ, СБУ та працівників МВС України (схожих закордонних військових формувань та силових структур із правоохоронними функціями) в процесі спеціальної фізичної підготовки.

Крім цього досліджено ефективність існуючої системи розвитку та удосконалення техніки та тактики заходів поліцейського примусу курсантами – правоохоронцями МВС України в системі професійної освіти і на основі отриманих результатів розроблена сучасна педагогічна технологія.

Отримані наприкінці педагогічного експерименту результати рівня сформованості прикладних навичок застосування заходів поліцейського примусу в експериментальній групі свідчать про те, що сучасний науковий інструментарій (ВКС «Katsumoto») дозволяє прискорити процес опанування технікою службово-прикладного рукопашного бою. В свою чергу елементи техніки та тактики бойового розділу боротьби самбо сприяють ефективному засвоєнню програмного матеріалу у відповідності до діючих вимог.

У відповідності до результатів отриманих під час дослідження відпрацьовано план розробки сучасної бойової моделі розвитку та удосконалення прикладних навичок застосування заходів фізичного впливу курсантами ХНУВС необхідних для виконання завдань за призначенням. Результати педагогічного експерименту впроваджено у практику спеціальної фізичної підготовки курсантів ХНУВС та НАНГУ.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі передбачають удосконалення методики навчання техніці службово-прикладного рукопашного бою курсантів-правоохоронців ВНЗ освіти МВС України молодших курсів.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 18.04. 2019).
2. Про Національну гвардію України : закон України від 13.03.2014 № 876-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18> (дата звернення: 18.04. 2019).
3. Лещеня С. В., Орленко І. П., Мелешко А. О., Забродський С. С. Інструкція з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України : інструкція / під заг. ред. О. Н. Мальцева. Київ : ГУ НГУ, 2014. 140 с.
4. Хацаюк О. В. Удосконалення спеціальної фізичної підготовленості військовослужбовців внутрішніх військ МВС України у системі бойової підготовки. *Збірник наукових праць Академії внутрішніх військ МВС України*. 2013. Вип. 1. С. 66–72.
5. Застосування заходів фізичного впливу для затримання правопорушника, озброєного холодною зброєю : метод. рек. / уклад.: О. А. Моргунов, О. А. Ярещенко ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. спец. фіз. підготовки ф-ту № 2. Харків, 2017. 28 с.
6. Антоненко С. А. Основи методики удосконалення прийомів рукопашного бою в умовах навчання у закладах державної податкової служби. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2002. № 5. С. 26–27.
7. Хацаюк О. В., Моргунов О. А., Ярещенко О. А. Напрямки розвитку військово-прикладних навичок застосування засобів індивідуального захисту та активної оборони курсантами-правоохоронцями. *Честь і закон*. 2017. № 63. С. 49–56.
8. Вареньга Ю. В. Удосконалення фізичної підготовки працівників МВС України на етапі професійного становлення : дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02. Львів, 2015. 262 с.
9. Удосконалення техніки рукопашного бою правоохоронців МВС України із використанням сучасних технічних засобів навчання : звіт про НДР : Модель-РБ / кер. Д. О. Каратаєва, вик. О. В. Хацаюк. Харків : Акад. ВВ МВСУ, 2008. 148 с. (№ 0108U007536).
10. Загорко І. П. Спеціальна фізична підготовка. Організаційно-методичні вказівки викладання курсу. Київ : РВВ КІВС, 2001. 33 с.
11. Загальна фізична підготовка працівників Національної поліції України : метод. рек. / уклад.: О. А. Моргунов, О. А. Соколов, М. Г. Калюжний, Є. А. Лозовий ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків, 2017. 124 с.
12. Хацаюк О. В., Гаркавий О. А., Стаднік А. В., Ананченко К. В. Організація фізичної підготовки у навчальних закладах Національної гвардії України : навч. посіб. Харків : НАНГУ, 2018. 260 с.
13. Артем'єв В. О., Ярещенко О. А., Сергієнко В. В. Спеціальна фізична підготовка працівників ОВС України : підручник. Харків : Харків юрид., 2011. 256 с.
14. Гаськов А. В. Теория и методика спортивной тренировки в единоборствах : учеб. пособие. Улан-Удэ : БГУ, 2000. 271 с.
15. Иванов-Катанский С. А., Касьянов Т. Р. Рукопашный бой: теория и практика. М. : Гранд-Фаир, 2003. 551 с.
16. Алиханов И. И. Частные методики обучения сложным приемам // Спортивная борьба. М. : Ф и С, 1979. 76 с.
17. Лапутин А. Н., Чочарай Э. Ю., Таропин Г. И. Устройство для программирования опорных реакций при обучении и совершенствовании техники отталкивания при проведении атакующих действий в вольной борьбе. *Передовой технический опыт и рационализация в физической культуре и спорте*. 1982. Вып. 1. С. 31–32.
18. Лялько В. В. Тренажеры в боевых искусствах : практ. пособие. Мн. : Харвест, 1998. 376 с.

19. Пархомович Г. П. Основы классического дзюдо : учеб.-метод. пособие. Пермь : Урал – Пресс ЛТД, 1993. 398 с.
20. Рудман Д. Л. Самбо : учеб.-метод. М. : Тера спорт, 2000. 385 с.
21. Харламповцев А. А. Борьба самбо : учеб. пособие. 7-е изд. М. : Физкультура и спорт, 1965. 389 с.
22. Бизин В. П., Миргород Д. О., Хацаюк А. В. Технические средства обучения двигательным действиям // Учет специфики видов спорта, возрастных и индивидуальных особенностей атлетов : моногр. Germany : Lambert Academic Publishing, 2014. С. 36–42.

Надійшла до редколегії 22.04.2019

УДК 159.9:[378.6:351.74]

Н. А. НОВІКОВА,

*завідувач відділення психологічного забезпечення відділу кадрового забезпечення
Харківського національного університету внутрішніх справ;*

Т. В. САЗОНОВА,

*провідний фахівець відділення моніторингу відділу кадрового забезпечення
Харківського національного університету внутрішніх справ*

РОЗВИТОК САМОРЕГУЛЯЦІЇ – СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

Розглянуто проблему забезпечення всебічного розвитку особистості всупереч пристосувальним реакціям організму, що є важливою складовою підвищення ефективності професійної діяльності майбутньої офіцерів поліції. Одним із перспективних напрямків психологічних досліджень саморозвитку особистості є психічна саморегуляція людини. З огляду на це, для успішної професійної діяльності поліцейських необхідне формування ефективних стратегій психічної саморегуляції.

Ключові слова: *професійна діяльність, саморегуляція, реакція, перспективний напрямок.*

Актуальність розвитку психічної саморегуляції курсантів (слухачів) у період навчання в закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, є значущим в контексті реформування Національної поліції України. Пошук найбільш оптимальних форм підготовки майбутніх офіцерів підвищує інтерес до даної форми навчання, але залишає поза увагою психологічні аспекти проблеми. Складність та напруженість службової діяльності поліцейських практичних підрозділів супроводжуються певною емоційною напругою та відчуттям тривожності, що виникають внаслідок зростання інтенсивності й сили впливу стресових чинників на їхню психіку в процесі виконання професійних завдань за посадовим призначенням. У зв'язку з цим, спроможність майбутніх офіцерів поліції до саморегуляції психічних станів є важливим показником психологічної придатності до діяльності в особливих умовах та/або в екстремальних ситуаціях. Ці умови часто характеризуються динамічністю, раптовістю, неоднозначністю та загрозою для життя фахівця. Тому підвищуються вимоги і до можливостей курсантів (слухачів) і, як наслідок, потребує пошуку нових шляхів їх мобілізації.

Розвиток психічної саморегуляції – це один з напрямків підвищення ефективності діяльності працівників поліції. Вивчення психічної саморегуляції як чинника успішності в професійній діяльності майбутніх офіцерів є актуальним науковим завданням, яке зумовлене необхідністю пошуку шляхів підтримки процесу їх особистісного зростання в період навчання.

Психічна саморегуляція – це цілеспрямований спосіб досягнення належної, нормованої поведінки, яка властива не тільки ситуаціям автономної індивідуальної поведінки, але і всім